

Değerli Meslektaşlarım,

Günümüzde sağlık hizmetlerinde çok hızlı bir değişim yaşanmaktadır. Teknolojik gelişmelere paralel olarak tıbbi tanı ve tedavide yenilikler artmış, bireylerin ve toplumun sağlık hizmeti ile ilgili beklentileri yükselmiş, ülkelerin sağlık hizmeti maliyetleri ciddi derecede artmış ve en az kaynaklarla en iyi bakım hizmeti sunma anlayışı önem kazanmıştır. Bu bağlamda hemşirelerin ve diğer sağlık ekibi üyelerinin rollerinde değişiklikler olmuş; özellikle Amerika, Kanada, Avustralya ve diğer birçok ülkede hemşirelerin uzmanlaşması ön plana çıkmıştır. Temel hemşirelik eğitimi sonrasında hemşireler, uygulamasını yaptıkları özel alanlarda yüksek lisans ve doktora eğitimi ile derinlemesine bilgi ve becerilerini geliştirerek hem akut bakım alanlarında hem de aile sağlığı merkezleri olarak adlandırılan temel sağlık hizmetlerinde önemli roller üstlenmişlerdir. Pratisyen hekim yerine görevlendirilen bazı uzman hemşirelere (consultant nurse, nurse practitioner, advanced nurse practitioner) ilaç reçete etme yetkisi verilmiş ve bu hemşireler daha çok sağlığın korunması ve geliştirilmesine yönelik olarak temel sağlık hizmetlerinde istihdam edilmiştir. Diğer uzman hemşireler (clinical nurse specialist) ise daha çok akut bakım alanlarında görevlendirilmiş olup bakım hizmetinin iyileştirilmesi ve eğitim gibi alanlarda roller üstlenmişlerdir. Ayrıca, rolleri genişletilen bu hemşirelerin eğitimi ve yetiştirilmesine ilişkin koşulları belirlenmiş, sınırlarını oluşturmaya yönelik yasal düzenlemeleri yapılmış ve temel pratisyen hemşireden farkları ortaya konmuştur.

Ülkemizde de sağlık hizmetlerindeki değişim oldukça hızlıdır. 1980'li yıllardan itibaren sağlık

hizmetlerinde koruyucu hizmetlerden çok tedavi edici hizmetler ön plana geçmiş ve hizmetin sunumunda özel sektörün payı giderek artmış olup 2000'li yıllarda özel sektörde başlatılan kalite çalışmaları devlet hastanelerinde de önemsenen ve üzerinde çalışılan bir konu olmuştur. 2005 yılından bu yana pilot olarak bazı illerimizde uygulanmakta olan aile hekimliği modeli 2010 yılı itibari ile tüm illerimizde uygulamaya başlanmıştır. Değişen hemşire rollerine uygun yasal düzenlemelerin yapılabilmesi için uzun yıllar çaba sarfedilmiş ve önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Hemşirelik Kanunu 2007'de yenilenmiş; bu kapsamda hemşireliğin ve uzman hemşirenin çağdaş düzeyde tanımı yapılmış, hemşirelik eğitimi üniversiteye temellendirilmiş, erkeklerin de mesleğe katılımı sağlanmış, özel alanlarda çalışan hemşirelerin eğitimi ve yetkilendirilmesi önem kazanmıştır. Bu kanunun uygulamaya yansımada temel oluşturacak "Hemşirelik Hizmetleri Yönetmeliği" ile "Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği" ise 2010-2011 yıllarında yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ancak, hemşirelerin daha etkin ve verimli çalışabilmeleri ve halkımızın sağlığına daha görünür bir katkı sağlayabilmeleri için çalışma ortamlarının iyileştirilmesi ile birlikte yeni yasa ve yönetmeliklerde geçen rollerin kullanılması ve kullanılması konusunda politikacılara, sağlık kurumları yöneticilerine ve uygulayıcı, yönetici, eğitimci ve araştırmacı hemşirelere önemli sorumluluklar düşmektedir.

Bu vesile ile hepinizin hemşirelik haftasını kutlar; bu yılın, hemşirelikle ilgili mevzuatta yapılan değişikliklerin uygulamaya daha çok yansıtıldığı bir yıl olmasını dilerim.

Emine TÜRKMEN
Yard.Doç.Dr.